

II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

DIREKTYVOS

TARYBOS DIREKTYVA 2011/85/ES

2011 m. lapkričio 8 d.

dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 126 straipsnio 14 dalies trečią pastraipą,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdama į Europos Centrinio Banko nuomonę ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) reikia pasiremti pirmojo Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmečio patirtimi. Dėl pastarojo meto ekonomikos pokyčių kilo naujų iššūkių, susijusių su visoje Sąjungoje vykdoma fiskaline politika, ir jie visų pirma išryškino poreikį stiprinti nacionalinę politinę atsakomybę ir nustatyti vienodus valstybių narių biudžeto sistemas sudarančių taisyklių ir procedūrų reikalavimus. Visų pirma svarbu apibrėžti, ką turi daryti nacionalinės valdžios institucijos, kad būtų laikomasi prie Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) pridėto Protokolo (Nr. 12) dėl perviršinio deficito procedūros, visų pirma jo 3 straipsnio, nuostatų;
- (2) valstybių narių vyriausybės ir valdžios sektoriaus subsektoriai naudoja viešojo sektoriaus apskaitos sistemas, kurios, be kitų, apima šiuos elementus: buhalterinę apskaitą, vidaus kontrolę, finansinę atskaitomybę ir auditą. Tas sistemas reikėtų skirti nuo statistinių

duomenų, susijusių su valdžios sektoriaus finansų rezultatais, apskaičiuojamais taikant statistinius metodus, ir nuo prognozių arba biudžeto sudarymo veiksmų, susijusių su būsima valdžios sektoriaus finansų raida;

- (3) norint rengti labai kokybiškus ir palyginamus valstybių narių statistinius duomenis, būtina užtikrinti visų valdžios sektoriaus subsektorių išsamią ir patikimą viešojo sektoriaus finansų apskaitos tvarką. Vidaus kontrolė turėtų užtikrinti, kad esamų taisyklių būtų laikomasi visuose valdžios sektoriaus subsektoriuose. Geriausia tarptautinė praktika turėtų būti skatinama viešosioms institucijoms, pavyzdžiui, Audito Rūmams, arba privačioms audito įstaigoms atliekant nepriklausomą auditą;
- (4) kad Sąjungos biudžeto priežiūros sistema tinkamai veiktų, labai svarbu užtikrinti galimybę gauti fiskalinius duomenis. Galimybė reguliariai laiku gauti patikimus fiskalinius duomenis – tinkamos ir laiku atliekamos stebėsenos pagrindas; tai savo ruožtu sudaro sąlygas netikėtų biudžeto pokyčių atveju nedelsiant imtis veiksmų. Esminis fiskalinių duomenų kokybės užtikrinimo elementas – skaidrumas; tai reiškia, kad tokie duomenys turi būti reguliariai skelbiami viešai;
- (5) kalbant apie statistinius duomenis, 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos ⁽³⁾ nustatyta teisinė Europos statistikos rengimo sistema siekiant formuluoti, taikyti, stebėti ir vertinti Sąjungos politikos kryptis. Tuo reglamentu taip pat nustatyti ir tiksliai apibrėžti Europos statistikos tobulinimo, rengimo ir sklaidos principai: profesinio nepriklausomumo, nešališkumo, objektyvumo, patikimumo, statistinių duomenų konfidencialumo ir ekonomiškumo. 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 479/2009 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties priede pateikto Protokolo dėl perviršinio deficito procedūros taikymo ⁽⁴⁾ sustiprinti Komisijos įgaliojimai tikrinti statistinius duomenis, naudojamus perviršinio deficito procedūrai;

⁽¹⁾ 2011 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ OL C 150, 2011 5 20, p. 1.

⁽³⁾ OL L 87, 2009 3 31, p. 164.

⁽⁴⁾ OL L 145, 2009 6 10, p. 1.

- (6) terminų „bendrasis šalis“, „biudžeto deficitas“ ir „investicijos“ apibrėžtys pateiktos Protokole (Nr. 12) dėl perviršinio deficito procedūros su nuoroda į Europos integruotų ekonominių sąskaitų sistemą (toliau – ESS), kuri priėmus 1996 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2223/96 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Bendrijoje ⁽¹⁾ Bendrijoje pakeista Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistema (toliau – ESS 95);
- (7) kad Sąjungos fiskalinės priežiūros sistema tinkamai veiktų, labai svarbu užtikrinti galimybę gauti kokybiškus ESS 95 duomenis. ESS 95 priklauso nuo kaupimo principu renkamos informacijos. Tačiau ši kaupimo principu grindžiama fiskalinė statistika priklauso nuo anksčiau surinktų pinigų principu grindžiamų duomenų arba jų lygiaverčių duomenų. Jie gali atlikti svarbų vaidmenį laiku sustiprindami biudžeto stebėseną, kad nebūtų per vėlai nustatytos didelės biudžeto klaidos. Galimybė naudotis biudžeto pokyčių pinigų principu grindžiamų duomenų laiko eilutėmis gali padėti nustatyti modelius, užtikrinančius atidesnę priežiūrą. Skelbtini pinigų apskaitos principu grindžiami fiskaliniai duomenys (arba lygiaverčiai viešojo sektoriaus apskaitos duomenys, jei pinigų apskaitos principu grindžiamų duomenų nėra) turėtų apimti bent bendrą balansą, visas pajamas ir visas išlaidas. Pagrįstais atvejais, pavyzdžiui, kai yra daug vietos valdžios įstaigų, norint laiku paskelbti duomenis galima remtis tinkamais apskaičiavimo metodais, grindžiamais įstaigų imtimi, vėliau juos patikslinant remiantis išsamiais duomenimis;
- (8) neobjektyvios ir netikroviškos makroekonominės ir biudžeto prognozės gali žymiai sumažinti fiskalinio planavimo veiksmingumą, todėl gali būti sunku laikytis biudžetinės drausmės, o prognozių rengimo metodikų skaidrumas ir jų aptarimas gali labai pagerinti makroekonominių ir biudžeto prognozių, kurios reikalingos fiskaliniam planavimui, kokybę;
- (9) norint užtikrinti, kad vykdant biudžeto politiką būtų naudojamos tikroviškos prognozės, būtinas skaidrumas; todėl būtina, kad viešai skelbiamos ir prieinamos būtų ne tik fiskalinio planavimo tikslais parengtos oficialios makroekonominės ir biudžeto prognozės, bet ir metodikos, prielaidos ir atitinkami parametrai, kuriais tokios prognozės grindžiamos;
- (10) naudojant ne tik labiausiai tikėtiną makroekonominį fiskalinį scenarijų, bet ir jautrumo analizę ir atitinkamas biudžeto projekcijas galima analizuoti pagrindinių fiskalinių kintamųjų pokyčius skirtingų augimo ir palūkanų normų prielaidų atvejais ir taip gerokai sumažinti dėl prognozių klaidų biudžetinei drausmei kylančią riziką;
- (11) Komisijos prognozės ir informacija apie modelius, kuriais jos grindžiamos, gali būti naudingas lyginamasis standartas valstybėms narėms rengiant labiausiai tikėtiną makroekonominį fiskalinį scenarijų, nes taip sustiprinamas didesnis biudžeto planavimui naudojamų prognozių pagrįstumas. Vis dėlto tikėtinas valstybių narių biudžeto planavimui naudojamų prognozių palyginimo su Komisijos prognozėmis mastas skiriasi priklausomai nuo prognozės rengimo laiko ir prognozių rengimo metodikų bei prielaidų palyginamumo. Kitų nepriklausomų įstaigų prognozės gali taip pat būti naudingas lyginamasis standartas;
- (12) dideli pasirinkto makroekonominio fiskalinio scenarijaus ir Komisijos prognozės skirtumai turėtų būti apibūdinami ir turėtų būti pateiktos jų priežastys, ypač jei su išorės prielaidomis susijusių kintamųjų dydis arba jų augimas gerokai nukrypsta nuo Komisijos prognozėse nurodytų verčių;
- (13) kadangi valstybių narių ir Sąjungos biudžetai tarpusavyje susiję, Komisija, siekdama padėti valstybėms narėms rengti jų biudžeto prognozes, turėtų pateikti Sąjungos išlaidų prognozes, pagrįstas daugiametėje finansinėje programoje numatytu išlaidų lygiu;
- (14) siekiant palengvinti biudžeto planavimui naudojamų prognozių rengimą ir išsiaiškinti, kodėl skiriasi valstybių narių ir Komisijos prognozės, kiekvienai valstybei narei kasmet turėtų būti sudaromos galimybės su Komisija aptarti prielaidas, kuriomis remiamasi rengiant makroekonominės ir biudžeto prognozes;
- (15) oficialių makroekonominių ir biudžeto prognozių kokybė labai pagerėja, jei jos reguliariai, nešališkai ir išsamiai vertinamos remiantis objektyviais kriterijais. Nuodugnus vertinimas apima visapusišką ekonominių prielaidų nagrinėjimą, jų lyginimą su kitų institucijų parengtomis prognozėmis ir ankstesnių prognozių patikimumo vertinimą;
- (16) kadangi taisyklėmis pagrįstų valstybių narių biudžeto sistemų veiksmingumas didinant nacionalinę atsakomybę už Sąjungos fiskalinių taisyklių įgyvendinimą ir skatinant biudžetinę drausmę yra įrodytas, tvirtos valstybei narei būdingos skaitinės fiskalinės taisyklės, atitinkančios Sąjungos lygio biudžeto tikslus, turėtų būti griežtesnės Sąjungos biudžeto priežiūros sistemos pagrindas. Tvirtose skaitinėse fiskalinėse taisyklėse reikėtų tiksliai apibrėžti siektinus rodiklius ir mechanizmus, reikalingus laiku vykdyti veiksmingą stebėseną. Tos taisyklės turėtų būti grindžiamos patikima ir nepriklausoma analize, kurią atliktų nepriklausomos įstaigos arba nuo valstybių narių fiskalinių institucijų funkciškai nepriklausomos įstaigos.

⁽¹⁾ OL L 310, 1996 11 30, p. 1.

Be to, politikos vykdymo patirtis parodė, kad norint užtikrinti veiksmingą skaitinių fiskalinių taisyklių taikymą, už jų nesilaikymą turi būti numatytos pasekmės, kurios gali būti sietinos tik su reputacija;

(17) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėtą Protokolą (Nr. 15) dėl tam tikrų su Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste susijusių nuostatų Jungtinei Karalystei nėra tiesiogiai privalomos pagal prie tų Sutarčių pridėtame Protokole (Nr. 12) dėl perviršinio biudžeto procedūros minimos pamatinės vertės. Todėl Jungtinei Karalystei neturėtų būti taikomas išipareigojimas nustatyti skaitines fiskalines taisykles, kuriomis veiksmingai skatinama laikytis konkrečių perviršinio deficito pamatinių verčių, ir susijęs išipareigojimas vidutinės trukmės biudžeto sistemose nustatyti su tokiomis taisyklėmis suderintus daugiamečius tikslus;

(18) valstybės narės turėtų vengti procikliškos fiskalinės politikos, o ekonomikos pakilimo laikotarpiais turėtų būti dedamos didesnės fiskalinio konsolidavimo pastangos. Šių tikslų lengviau siekti taikant tiksliai apibrėžtas skaitines fiskalines taisykles ir į jas turėtų būti atsižvelgiama valstybių narių metinio biudžeto teisės aktuose;

(19) nacionalinis fiskalinis planavimas gali derėti tiek su prevencine, tiek su korekcine Stabilumo ir augimo pakto (toliau – SGP) dalimis tik tuomet, jei bus priimta daugiamečių perspektyva ir visų pirma bus siekiama įgyvendinti vidutinės trukmės biudžeto tikslus. Vidutinės trukmės biudžeto sistemos yra būtinos užtikrinant valstybių narių biudžeto sistemų derėjimą su Sąjungos teisės aktais. Vadovaujantis 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo⁽¹⁾ ir 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo⁽²⁾, SGP prevencinė ir korekcinė dalys neturėtų būti vertinamos atskirai;

(20) nors metinių biudžeto teisės aktų patvirtinimas – pagrindinis biudžeto proceso etapas, per kurį valstybėse narėse priimami svarbūs sprendimai dėl biudžeto, daugumos fiskalinių priemonių poveikis biudžetui trunka gerokai ilgiau už metinį biudžeto ciklą. Todėl vienerių metų perspektyva yra nepakankamas pagrindas patikimai

biudžeto politikai. Siekiant įvesti Sąjungos biudžeto priežiūros sistemos daugiamečių biudžeto perspektyvą, metinių biudžeto teisės aktų planavimas turėtų būti grindžiamas daugiamečiu fiskaliniu planavimu, kuris neatsiejamas nuo vidutinės trukmės biudžeto sistemos;

(21) tą vidutinės trukmės biudžeto sistemą turėtų sudaryti, *inter alia*, visų pagrindinių išlaidų ir pajamų straipsnių projekcijos, apimančios biudžetinius metus bei ilgesnį laikotarpį ir grindžiamos prielaida, kad politika nesikeis. Visos valstybės narės turėtų gebėti tinkamai apibrėžti terminą „nekintanti politika“, o tos terminų apibrėžtys turėtų būti paskelbtos viešai kartu su susijusiomis prielaidomis, metodika ir kitais atitinkamais parametrais;

(22) ši direktyva naujai valstybės narės Vyriausybei neturėtų užkirsti kelio atnaujinti savo vidutinės trukmės biudžeto sistemos, kad joje atsispindėtų nauji jos politikos prioritetai. Šiuo atveju nauja Vyriausybė turėtų aiškiai nurodyti skirtumus lyginant su ankstesne vidutinės trukmės biudžeto sistema;

(23) SESV ir visų pirma SGP pateiktos biudžeto priežiūros sistemos nuostatos taikomos visam valdžios sektoriui, kurį sudaro centrinės, regioninės ir vietos valdžios subsektoriai ir socialinės apsaugos fondai, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 2223/96;

(24) daugelyje valstybių narių įvykdyta didelė fiskalinė decentralizacija, biudžetinius įgaliojimus perdavus žemesnei nei nacionalinė valdžios grandžiai. Taip tokios žemesnės nei nacionalinė valdžios vaidmuo užtikrinant, kad būtų laikomasi SGP, tapo gerokai svarbesnis, ir ypač daug dėmesio reikėtų skirti užtikrinimui, kad prievolės ir procedūros, išdėstytos vidaus biudžeto sistemose, būtų deramai vykdomos visuose valdžios sektoriaus subsektoriuose, visų pirma tose valstybėse narėse, bet ne tik jose;

(25) siekiant veiksmingai skatinti laikytis biudžetinės drausmės ir siekti viešųjų finansų tvarumo, biudžeto sistemos turėtų visapusiškai aprėpti viešuosius finansus. Dėl to ypač daug dėmesio reikėtų skirti tų valdžios sektoriaus įstaigų ir fondų, kurie neįtraukti į subsektorių lygio įprastinius biudžetus, operacijoms, turinčioms poveikio valstybių narių biudžeto būklei trumpuoju arba vidutinės trukmės laikotarpiu. Bendras jų poveikis valdžios sektoriaus balansui ir skolai turėtų būti nurodomas vykdamas metinį biudžeto procesą ir vidutinės trukmės biudžeto planus;

⁽¹⁾ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

⁽²⁾ OL L 209, 1997 8 2, p. 6.

- (26) be to, tinkamą dėmesį reikėtų skirti neapibrėžtųjų išpareigojimų buvimui. Konkrečiau, neapibrėžtieji išpareigojimai apima galimus išpareigojimus, kurie priklauso nuo tam tikrų galimų ateities įvykių, arba esamus išpareigojimus, kai mokėjimas nėra tikėtinas arba negalima tiksliai nustatyti tikėtino mokėjimo sumos. Jie, pavyzdžiui, apima svarbią informaciją apie Vyriausybės garantijas, neveiksnius paskolas ir išpareigojimus, susijusius su viešųjų įstaigų veikla, atitinkamais atvejais įskaitant išlaidų pagal neapibrėžtuosius išpareigojimus tikimybę ir galimų jų datą. Reikėtų deramai atsižvelgti į rinkų pažeidžiamumą;
- (27) Komisija turėtų nuolat stebėti, kaip įgyvendinama ši direktyva. Reikėtų nustatyti geriausios praktikos pavyzdžius, susijusius su šios direktyvos nuostatomis, reglamentuojančiomis įvairius nacionalinių biudžeto sistemų aspektus, ir jais keistis;
- (28) kadangi šios direktyvos tikslas, t. y. vienodo biudžetinės drausmės laikymosi, kaip reikalaujama SESV, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (29) pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros⁽¹⁾ 34 punktą valstybės narės skatinamos dėl savo ir Sąjungos interesų parengti lenteles, kurios kuo geriau parodytų šios direktyvos ir jos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitiktį, ir viešai jas paskelbti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS IR TERMINŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Šia direktyva nustatomos išsamios taisyklės, susijusios su valstybių narių biudžeto sistemų ypatumais. Tos taisyklės yra būtinos siekiant užtikrinti, kad valstybės narės laikytųsi SESV numatytų įpareigojimų dėl perviršinio valdžios sektoriaus deficito vengimo.

2 straipsnis

Šioje direktyvoje vartojamų terminų „bendrasis šalies“, „biudžeto deficitas“ ir „investicijos“ apibrėžtys pateiktos prie ES sutarties ir

SESV pridėto Protokolo (Nr. 12) dėl perviršinio deficito procedūros 2 straipsnyje. Taip pat taikoma Reglamento (EB) Nr. 2223/96 A priedo 2.70 punkte pateikta valdžios sektoriaus subsektorių termino apibrėžtis.

Be to, taikoma ši termino apibrėžtis:

biudžeto sistema – susitarimų, procedūrų, taisyklių ir institucijų, kuriais paremta vykdoma valdžios sektoriaus biudžeto politika, rinkinys, visų pirma:

- a) biudžeto apskaitos ir statistinės atskaitomybės sistemos;
- b) taisyklės ir procedūros, kuriomis reglamentuojamas biudžeto planavimui skirtų prognozių rengimas;
- c) valstybei narei būdingos skaitinės fiskalinės taisyklės, kurios padeda valstybėms narėms vykdyti fiskalinę politiką laikantis pagal SESV joms numatytų atitinkamų įpareigojimų, išreikštų suminiu biudžeto vykdymo rodikliu, pavyzdžiui, valdžios sektoriaus biudžeto deficitu, skolinimusi, skola arba vienu svarbiausių jo komponentų;
- d) biudžeto procedūros, apimančios procedūrinės taisyklės, kuriomis visais etapais reglamentuojamas biudžeto procesas;
- e) vidutinės trukmės biudžeto sistemos, kaip specialus nacionalinių biudžeto procedūrų rinkinys; taikant šias procedūras fiskalinė politika formuojama numatant ilgesnį nei metinio biudžeto ciklo laikotarpį, taip pat nustatomi politikos prioritetai ir vidutinės trukmės biudžeto tikslai;
- f) susitarimai dėl nepriklausomos stebėsenos ir analizės siekiant didesnio biudžeto proceso elementų skaidrumo;
- g) mechanizmai ir taisyklės, kuriais reglamentuojami valdžios sektoriaus subsektorių valdžios institucijų fiskaliniai santykiai.

II SKYRIUS

APSKAITA IR STATISTIKA

3 straipsnis

1. Kalbant apie nacionalines viešojo sektoriaus apskaitos sistemas, valstybės narės įdiegia nacionalines viešojo sektoriaus apskaitos sistemas, kurios visapusiškai ir nuosekliai aprėpia visus valdžios sektoriaus subsektorius ir kuriose yra visa informacija, reikalinga norint kaupimo principu rinkti duomenis, kad būtų galima parengti duomenis, pagrįstus ESS 95 standartu. Toms viešojo sektoriaus apskaitos sistemoms taikoma vidaus kontrolė ir atliekami jų nepriklausomi audito.

⁽¹⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

2. Valstybės narės užtikrina, kad visų valdžios sektoriaus subsektorių fiskaliniai duomenys būtų laiku ir reguliariai viešai skelbiami, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 2223/96. Visų pirma valstybės narės skelbia:

a) pinigų apskaitos principu grindžiamus fiskalinius duomenis (arba lygiavertčius viešojo sektoriaus apskaitos duomenis, jei pinigų apskaitos principu grindžiamų duomenų nėra) tokiu dažnumu:

— kas mėnesį iki kito mėnesio pabaigos – centrinės valdžios, regionų valdžios ir socialinės apsaugos subsektorių duomenis ir

— kas ketvirtį iki kito ketvirčio pabaigos – vietos valdžios subsektoriaus duomenis;

b) išsamią derinamąją lentelę, kurioje parodyta perėjimo nuo pinigų apskaitos principu grindžiamų duomenų (arba lygiavertčių viešojo sektoriaus apskaitos duomenų, jei pinigų apskaitos principu grindžiamų duomenų nėra) prie ESS 95 standartu pagrįstų duomenų metodika.

III SKYRIUS

PROGNOZĖS

4 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad fiskalinis planavimas būtų grindžiamas tikroviškomis makroekonominėmis ir biudžeto prognozėmis, parengtomis naudojantis pačia naujausia informacija. Biudžeto planavimas grindžiamas labiausiai tikėtiniu makroekonominio fiskaliniu scenarijumi arba atsargesniu scenarijumi. Makroekonominės ir biudžeto prognozės lyginamos su naujausiomis Komisijos prognozėmis ir, atitinkamais atvejais, su kitų nepriklausomų įstaigų prognozėmis. Dideli pasirinkto makroekonominio fiskalinio scenarijaus ir Komisijos prognozės skirtumai apibūdinami pagrindžiant, ypač jei su išorės prielaidomis susijusių kintamųjų dydis arba jų augimas gerokai nukrypsta nuo Komisijos prognozėse nurodytų verčių.

2. Komisija viešai skelbia metodiką, prielaidas ir atitinkamus parametrus, kuriais grindžiamos jos makroekonominės ir biudžeto prognozės.

3. Siekdama padėti valstybėms narėms rengti jų biudžeto prognozes, Komisija pateikia Sąjungos išlaidų prognozes, pagrįstas daugiametėje finansinėje programoje numatytu išlaidų lygiu.

4. Atliekant jautrumo analizę, makroekonominėse ir biudžeto prognozėse analizuojama pagrindinių fiskalinių kintamųjų raida remiantis skirtingomis augimo ir palūkanų normų prielaidomis. Rengiant makroekonominės ir biudžeto prognozes naudotų alternatyvių prielaidų rūšių įvairovė priklauso nuo ankstesnių prognozių patikimumo, be to, siekiama atsižvelgti į atitinkamus rizikos scenarijus.

5. Valstybės narės nurodo, kuri institucija atsakinga už makroekonominių ir biudžeto prognozių rengimą ir viešai skelbia fiskalinio planavimo tikslais parengtas oficialias makroekonominės ir biudžeto prognozes, įskaitant metodiką, prielaidas ir atitinkamus parametrus, kuriais tos prognozės paremtos. Ne rečiau kaip kas metus valstybės narės ir Komisija pradeda techninį dialogą dėl prielaidų, kuriomis remiamasi rengiant makroekonominės ir biudžeto prognozes.

6. Fiskaliniam planavimui skirtos makroekonominės ir biudžeto prognozės reguliariai, nešališkai ir išsamiai vertinamos, remiantis objektyviais kriterijais, įskaitant *ex post* vertinimą. To vertinimo rezultatai skelbiami viešai ir į juos tinkamai atsižvelgiama ateityje rengiant makroekonominės ir biudžeto prognozes. Jei atliekant vertinimą nustatoma didelė paklaida, kuri mažiausiai ketverius metus iš eilės darė poveikį makroekonominėms prognozėms, atitinkama valstybė narė imasi būtinų veiksmų ir viešai ją paskelbia.

7. Komisija (Eurostatas) kas tris mėnesius skelbia informaciją apie valstybių narių metų ketvirčio skolos ir deficito dydį.

IV SKYRIUS

SKAITINĖS FISKALINĖS TAISYKLĖS

5 straipsnis

Kiekviena valstybė narė nustato jai būdingas skaitines fiskalines taisykles, kuriomis visas valdžios sektorius daugiamečiu laikotarpiu veiksmingai skatinamas laikytis iš SESV kylančių jos atitinkamų įsipareigojimų biudžeto politikos srityje. Tokiomis taisyklėmis visų pirma skatinama:

a) laikytis pagal SESV nustatytą deficito ir skolos pamatinių verčių;

b) patvirtinti daugiamečio fiskalinio planavimo laikotarpį, be kita ko, laikytis valstybės narės vidutinės trukmės biudžeto tikslo.

6 straipsnis

1. Nedarant poveikio SESV nuostatoms, susijusioms su Sąjungos biudžeto priežiūros sistema, valstybei narėi būdingose skaitinėse fiskalinėse taisyklėse patikslinami šie elementai:

a) siektinų rodiklių apibrėžimas ir taisyklių taikymo sritis;

b) veiksminga ir laiku atliekama taisyklių laikymosi stebėseną, pagrįsta patikima ir nepriklausoma analize, kurią atliktų nepriklausomos įstaigos arba nuo valstybių narių fiskalinių institucijų funkciškai nepriklausomos įstaigos;

c) nesilaikymo pasekmės.

2. Jei skaitinėse fiskalinėse taisyklėse yra atsakomybė ribojančių išlygų, tokiomis išlygomis nustatomas ribotas skaičius tam tikrų specifinių aplinkybių, derančių su valstybės narės SESV numatytais įpareigojimais biudžeto politikos srityje, ir griežtos procedūros, kurioms esant leidžiama laikinai nesilaikyti taisyklės.

7 straipsnis

Valstybių narių metinio biudžeto teisės aktai atitinka valstybei narei būdingas galiojančias skaitines fiskalines taisykles.

8 straipsnis

Jungtinei Karalystei netaikomi 5–7 straipsniai.

V SKYRIUS

VIDUTINĖS TRUKMĖS BIUDŽETO SISTEMOS

9 straipsnis

1. Siekdamas užtikrinti, kad nacionalinis fiskalinis planavimas atitiktų daugiamečio fiskalinio planavimo perspektyvą, valstybės narės sukuria patikimą, veiksmingą vidutinės trukmės biudžeto sistemą, kuria būtų numatyta patvirtinti bent trejų metų fiskalinio planavimo laikotarpį.

2. Vidutinės trukmės biudžeto sistemos apima toliau išvardytas procedūras, kuriomis nustatoma:

- a) visapusiški ir skaidrūs daugiamečiai biudžeto tikslai, išreikšti valdžios sektoriaus deficitu, skola ar bet koku kitu suminiu fiskaliniu rodikliu, pavyzdžiui, išlaidomis, užtikrinant jų derėjimą su galiojančiomis IV skyriuje numatytomis skaitinėmis fiskalinėmis taisyklėmis;
- b) visų pagrindinių valdžios sektoriaus išlaidų ir pajamų straipsnių projekcijos, labiau patikslinant centrinės valdžios ir socialinės apsaugos lygio dalis, apimančios biudžetinius metus bei ilgesnį laikotarpį ir grindžiamos prielaida, kad politika nesikeis;
- c) numatytos vidutinės trukmės politikos, darančios poveikį valdžios sektoriaus finansams, išskaidytiems pagal pagrindinius pajamų ir išlaidų straipsnius, apibūdinimas, parodant, kaip užtikrinamas koregavimas siekiant vidutinės trukmės biudžeto tikslų, palyginti su projekcijomis, grindžiamomis prielaida, kad politika nesikeis;
- d) vertinimas, kaip numatyta politika, darydama ilgalaikį tiesioginį poveikį valdžios sektoriaus finansams, gali paveikti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą.

3. Projekcijos, priimtos laikantis vidutinės trukmės biudžeto sistemos, grindžiamos tikroviškomis makroekonominėmis ir biudžeto prognozėmis pagal III skyrių.

10 straipsnis

Metinio biudžeto teisės aktai atitinka vidutinės trukmės biudžeto sistemos nuostatas. Konkrečiai, pajamų ir išlaidų projekcijos ir prioritetai, parengti laikantis vidutinės trukmės biudžeto sistemos, kaip nustatyta 9 straipsnio 2 dalyje, yra metinio biudžeto rengimo pagrindas. Tinkamai paaiškinamas bet koks nukrypimas nuo tų nuostatų.

11 straipsnis

Jokia šios direktyvos nuostata naujai valstybės narės Vyriausybei neužkerta kelio atnaujinti savo vidutinės trukmės biudžeto sistemos, kad joje atsispindėtų nauji jos politikos prioritetai. Šiuo atveju nauja Vyriausybė nurodo skirtumus lyginant su ankstesne vidutinės trukmės biudžeto sistema.

VI SKYRIUS

VALDŽIOS SEKTORIAUS FINANSŲ SKAIDRUMAS IR BIUDŽETO SISTEMŲ VISAPUSIŠKA APRĖPTIS

12 straipsnis

Valstybės narės užtikrina, kad visos priemonės, kurių imtasi laikantis II, III ir IV skyrių, būtų nuosekliai ir visapusiškai taikomos visuose valdžios sektoriaus subsektoriuose. Tai visų pirma reikalauja apskaitos taisyklių ir procedūrų, jų pagrindinių duomenų rinkimo ir tvarkymo sistemų vientisumo.

13 straipsnis

1. Valstybės narės sukuria tinkamus atskirų valdžios sektoriaus subsektorių koordinavimo mechanizmus, siekdamas užtikrinti, kad vykdant fiskalinį planavimą, rengiant valstybei narei būdingas skaitines fiskalines taisykles, rengiant biudžeto prognozes ir diegiant daugiamečių planavimą visų pirma pagal daugiamečių biudžeto sistemą, būtų užtikrinta visapusiška ir nuosekli visų valdžios sektoriaus subsektorių aprėptis.

2. Siekiant skatinti fiskalinę atskaitomybę, aiškiai nustatoma įvairių valdžios sektoriaus subsektorių valdžios institucijų atsakomybė biudžeto srityje.

14 straipsnis

1. Vykdant metinį biudžeto procesą valstybės narės nustato ir nurodo visus valdžios sektoriaus įstaigas ir fondus, neįtrauktus į subsektorių lygio įprastinius biudžetus, kartu su kita svarbia informacija. Tų valdžios sektoriaus įstaigų ir fondų bendras poveikis valdžios sektoriaus balansui ir skolai nurodomas vykdant metinį biudžeto procesą ir vidutinės trukmės biudžeto planus.

2. Valstybės narės skelbia išsamią informaciją apie mokesčių išlaidų poveikį pajamoms.

3. Valstybės narės skelbia svarbią informaciją apie visų valdžios sektoriaus subsektorių neapibrėžtuosius išsipareigojimus, įskaitant Vyriausybės garantijas ir neveiksnias paskolas, kurie gali turėti didelį poveikį valstybės biudžetui, ir apie išsipareigojimus, susijusius su valstybinių įmonių veikla, įskaitant jų apimtį. Valstybės narės taip pat skelbia informaciją apie valdžios sektoriaus finansuojamo privačių ir valstybinių įmonių kapitalo dalis, jei sumos ekonominiu požiūriu yra didelės.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15 straipsnis

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. priima nuostatas, būtinas, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą. Taryba skatina valstybes nares dėl savo ir Sąjungos interesų parengti atitikties lenteles, kurios kuo geriau parodytų šios direktyvos ir jos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitiktį, ir viešai jas paskelbti.

2. Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

3. Komisija, remdamasi iš valstybių narių gauta atitinkama informacija, parengia tarpinę pažangos ataskaitą dėl pagrindinių šios direktyvos nuostatų įgyvendinimo, kuri pateikiama Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 14 d.

4. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nuostatų tekstus.

16 straipsnis

1. Ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 14 d. Komisija paskelbia šios direktyvos tinkamumo vertinimo ataskaitą.

2. Ataskaitoje, *inter alia*, vertinama, ar tinkamos nuostatos dėl:

- a) visiems valdžios sektoriaus subsektoriams taikomų statistikos reikalavimų;
- b) skaitinių fiskalinių taisyklių struktūros ir veiksmingumo valstybėse narėse;
- c) bendro viešųjų finansų skaidrumo lygio valstybėse narėse.

3. Ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. Komisija atlieka tarptautinių viešojo sektoriaus apskaitos standartų tinkamumo valstybėms narėms vertinimą.

17 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

18 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2011 m. lapkričio 8 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

J. VINCENT-ROSTOWSKI